

NĂM THỨ TƯ.— số 167

JEUDI 3 JUIN 1920

LE COURRIER DE L'OUEST

ÉDITION EN QUOC-NGŨ

AN HÀ NHU'T BÁO

報日河安

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM .

Direction—Rédaction—Administration—Boulevard Delanoue, CANTHO

TÔNG LÝ: TRẦN-ĐẮC-NGHĨA

CHỦ BÚT: PHẠM-KỶ-XƯƠNG

BÁN NHU'T TRÌNH

TRONG CỎI ĐÔNG-DƯƠNG

BÓN CHỮ LANGSA

BÓN CHỮ QUỐC NGŨ

TRỌN NĂM..... 5 \$ 00
SÁU THÁNG..... 3, 00
BÁN LẺ MỖI SỐ..... 0, 10

TRỌN NĂM..... 3\$00
SÁU THÁNG..... 2 00

BÓN QUỐC-NGŨ VÀ LANGSA

TRỌN NĂM..... 7\$00
SÁU THÁNG..... 4, 50

Vị nào muốn rao báo về việc mua bán hay là mua nhựt trình xin viết thư cho M. Trần-đắc-Nghĩa mà thương nghị.

Mua nhựt trình thì kể từ đầu tháng hay là giữa tháng và xin phải trả tiền trước.

HIỆU MỐT Trần-Mạnh

Ở đường mé-sông, gần cầu tàu Khách
Trú—**Cantho**

Có bán đủ thứ: Rượu-tây, đồ-hộp thuốc hút (TABACS ET CIGARETTES) thuốc-tây (PRODUITS PHARMACEUTIQUES) dù, nón, khăn sách, truyện, thơ, tuồng, giấy, mực, và các thứ vật dụng theo thể-cách kim-thời, vân vân.....

Kính cùng Lục-châu Quân-tử

Tiệm tôi mới lập, bán đủ các thứ hàng hóa đã kể trên đây; chẳng những là ngon và tốt, lại còn giá rẻ hơn các nơi

Tôi có lãnh bán COMPTES REMBOURSEMENT cho những người ở xa (Đại lộ, hay là xa cách châu thành) có cần dùng món chi, chẳng hạn, cứ việc viết thư cho tôi thì tôi liền gửi món ấy đến cho chừ-tồn lập tức. Nói tóm lại đến là: chừ-tồn có cần dùng vật chi, ở tại Cantho có bán thì tôi cũng có thể mà gửi ngay cho chừ-tồn được vậy.

Xin chừ-tồn Quý-khách, tương tình đồng-ban, ra ơn chiếu-cổ, giúp nhau, đừng mau lẫn-bộ trong nẻo thương-trương, thì ơn ấy rất nên thêm cảm.

Trần-Mạnh kính cáo.

TIỆM BÁN BÁNH MÌ

HIỆU-TÂN-PHƯỚC

Đường kinh lập Cantho

NGUYEN-NGOC-NỮ

LÀ CHỦ TIỆM

Kính lời cho quý ông, quý thấy rõ: tiệm tôi làm bánh mì rỗng bột mì tây, mua tại hãng bán bột tốt có danh tại Saigon. Cách làm sạch sẽ, bánh thì để trong tủ có kiến rộng nước kiến lên

không dặng, ruồi bu không được lại khỏi ai sờ tay dơ, ai muốn mua ở nào thì chỉ người trong tiệm lấy trao cho.

Xin có lòng chiếu cố giúp bạng đồng bang trong-cuộc thương mại.

NGUYEN-NGOC-NỮ

Vở văn học hiệu

Trường học của Ông Võ-văn Thơm lập, gọi là "Vở văn, học hiệu" đã khai từ hôm 4 Novembre 1918. Nay được 50 trò nam và nữ vào trường.

Thầy giáo cần nấn con nít học mau tần phát vô cùng.

Tiến học và ăn, ngủ phải đóng trước tin giá như vậy.

Học ngoài (không ăn ngủ).....4\$

Học và ăn buổi trưa,7

Học và ăn ba buổi, ngủ lại trường12

Như ai dùng giày Quà trái mà đóng tiền trường cho con cháu học, thì Ông Đốc học trường Võ văn cùng thâu, cứ mỗi phiếu 100 francs thì kể là.....5\$

Bữa 3 Juillet bài trường tới 6

Aout thì tự còn kỳ bài trường Tết thì cứ rằm tháng chạp bãi qua rằm tháng giêng thì tự bà con có bác ai có dịp đi Cantho ghé coi cách sắp đặt chỗ học, chỗ ăn, chỗ ngủ.

Ai có cần hỏi thăm điều gì, xin gửi thư cho Ông Võ-văn-Thơm thì lập tức có thư trả lời

MỸ KỸ

TIỆM HỌA CHƠI DUNG VÀ KHẮC CON ĐAU

ở đường Turc, số 6

Ngang nhà MOTTET, Saigon

Kính cáo cùng quý khách dặng hay: tại tiệm tôi có làm má đá bằng đá cẩm thạch, đá xanh Ton-kin có đủ các thứ kiểu.

Có khắc con dấu bằng đồng, mù thun bằng cây, chạm bản đồng cùng hoa điều thảo mộc theo lá nhân hiệu, vân vân. Một bia chạm bản đá cẩm thạch.

Có thợ họa chơi dung nhảm hình người mà vẽ bằng dầu sơn vô hổ, nước thuốc mực Tàu, viết chỉ than, họa biển liễn và tranh, họa sơn thủy.

Articles du Tonkin et Chaussures en tous genres.

Trương-NGOC-Giu cần khải

Phở cáo đồng bang

Kể từ buổi An-Hà An-quán,

Tại Cantho, tạo sáng đến rày,

Lục-châu quân-tử, ơn dày

Mãn-cần mua giúp, ngày nay thanh-hành,

Thanh-hành dặng cửa hàng rộng mở

Máy sấm thêm, thấy thợ tin rỗng,

Lãnh in chỉ thấy đẹp xong,

Truyện, thơ, danh-thiệp, thiệp-hồng, thiệp-tan.

Toa, sổ, bộ, làm cang kỹ lưỡng,

Chắc lại bền chẳng nhượng của người

Nói chỉ sách đồng thì thôi!

Lương da, lương bố, dễ dãi ít hư.

Sách in sáng, tình từ, Kim Túy,

Tự điển cùng Sứ ký Đại nam.

Tuần tra Pháp lệ, dạy kham,

Cách thi hành án, thiệp làm rất hay.

Thước, viết nghiên sáng đây đủ bạng

Thiếu chỉ đầu giấy láng, mực ngời;

Chuồn trao, nào phải những lời.

Sang chơi 4 chuyển xin mời các ông

Tuy vật liệu, nay không dễ đủ,

Bồn quán nào dám phụ ý ai,

Khó nhọc thứ mấy chẳng nài,

Miêng cho đẹp dạ Quý-ngài là hơn.

An-Hà An-Quán Bd Saintenoy Cantho.

Đỗ kinh.

LOI RAO

Kể từ ngày 4 Novembre 1919, ai có trông mĩa nhiều xin chờ đến lò rượu **RHUM STELLA** tại làng Phú-Thứ (Cántho) mà bán. Bất luận mấy ghe cũng mua; mua dặng tiền lắm.

Còn ai chưa trông mĩa cũng nên trông cho nhiều mà bán vì lò rượu này dùng nước mĩa mà làm rượu.

Cáo bạch

Có bán cang viết "PORTE-

PLUMES À RÉSER-

VOIR" ngòi viết

bằng vàng thiệt

cao "PLUMES EN

OR CONTRÔLE

14k không

sét không mòn.

Có khâu (AGRAF)

một đầu thibút

viết, còn đầu

kia thì viết chỉ

(PORTEMINE); có

phụ thêm 1

hộp nhỏ đựng

năm cộng chi

để thay. Cây

viết này nếu

gìn giữ xài

mười năm

không hư.

Xin đừng

tưởng rằng cây

viết này giống

theo cang viết

năm cũ, một

đồng của khách

Mua về, nếu xài không dặng không xứng đáng với đồng tiền thì trả lại Bồn hiệu sẽ trả tiền lại đủ.

Giá một cây là (có hộp, có comptegoutte) **4\$50**

Mua nguyên lỗ về bán lại cang tính giá nhẹ hơn nhiều.

Cũng có trữ bán mực stylographique bleue black

thứ tới

giá một

ve là

0\$30

Trữ bán tại nhà in An-Hà CANTHO

PIERRE PHAN VAN-VAN

DIT VANG

Geometre civil

Longxuyen— Chaudoc — Sadec

ARPENTAGE

*Délimitation et Bornage***EXPERTISES****Ong Phan-van-Vang**

Pierre

KINH LÝ NGOẠI NGẠCH

LONGXUYEN—CHAUDOC—SADEC

Lãnh đạo điền thổ,

Phân giới hạn,

Tương phân thổ sản,

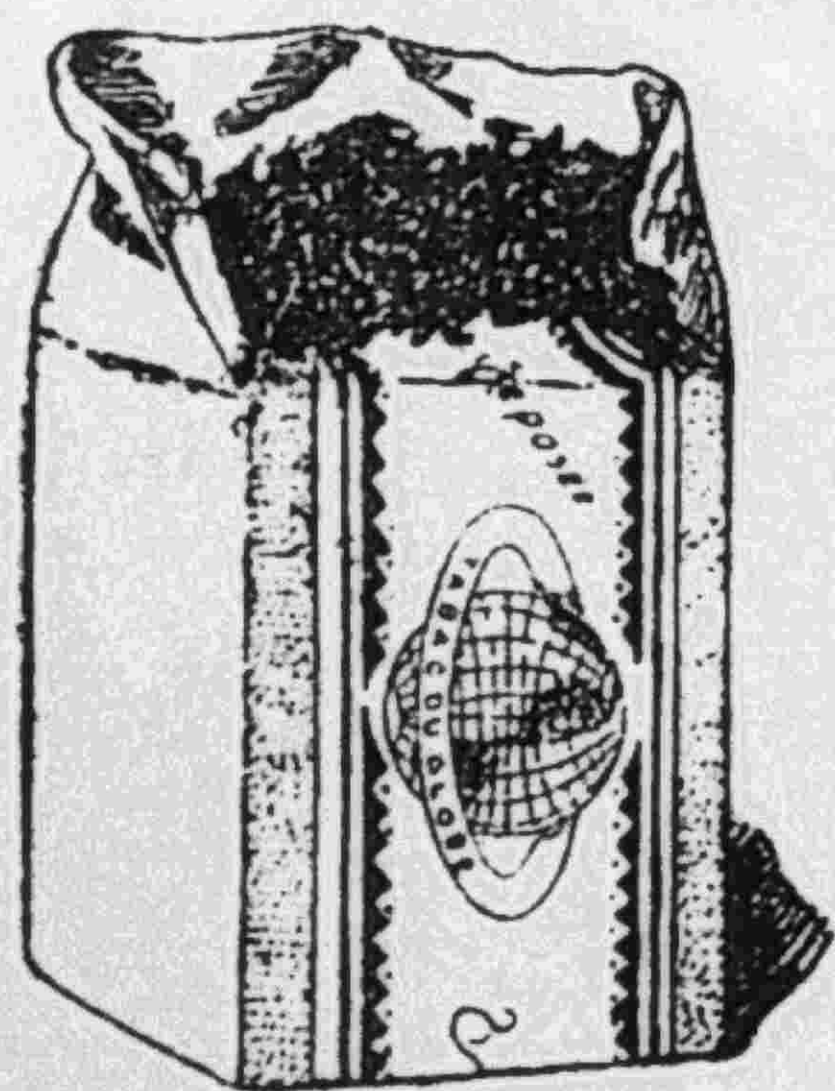
*Công chuyên làm kỹ**ang và tin giá nhẹ*

Điện chủ có cần dùng

xin viết thư thương nghị

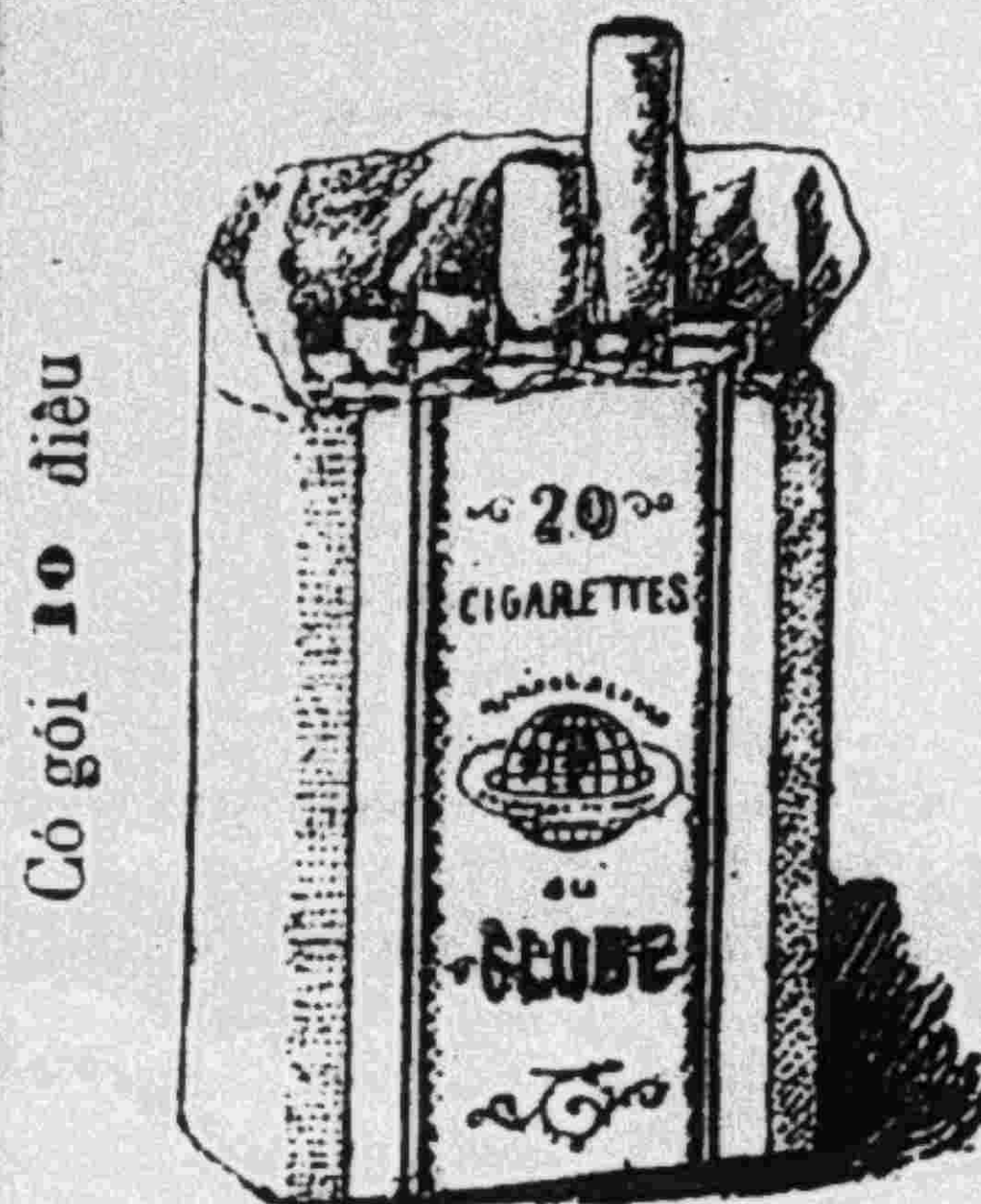
Thuốc gói hiệu Globe

(TRAI ĐAT)

Mấy tay thường dùng thuốc đều cho thuốc Gà-lốp là được, khỏi thơm hút không khô cổ

Một mình hãng Denis-Frères có trữ bán sỉ mà thôi.

Thuốc điều hiệu Globe
(TRAI ĐAT)

Có gói 10 điều

Có gói 20 điều

Hút đã ngon, dễ dành lâu được không mồi, không mồi.
Tại Hãng DENIS-FRÈRES có trữ bán

Nhà máy xay gạo

TẠI CHAU THÀNH CẦN THƠ

Tại nhà máy này có xay và trữ gạo trắng, bán lẻ và bán tạ. Gạo xay ra có nhiều hạng tùy theo giá.

Trong lục-châu, chừ vị nào muốn mua hoặc nhiều hoặc ít, xin viết thư mà thương nghị.

Décartiquerie de Cantho.

LOI RAO

Kính cùng lục-châu đăng rõ tại nhà In Hậu-Giang Cần-thơ, có bản sách chữ quốc-âm để giúp cho Hương-chức có quyền thi hành như trường-tòa.

Sách này có 156 trương và có đủ kiểu yết thị, lời truyền rao, của ông DƯƠNG-VAN-MÊN mới soạn.

Giá mỗi cuốn là..... 3\$.00

Tiền gửi..... 0.15

Xin viết thư đến nhà in Hậu-Giang Cần-thơ, mà mua.

AN HÀ NHỰT BẢO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM

MỤC LỤC

1.— Bình đẳng	+	5.— Thời đàm
2.— Hiệp chồng	\$	6.— Chà-và điểm quá
3.— Tiệc khánh hỉ vinh thăng	\$	7.— Cảnh chiều
4.— Có giáo dục mới trở nên người	+	8.— Nhân đàm
		9.— Thời sự

Bình-đẳng

Ngày vặc vặc gương vàng chói rạng, đêm thanh thanh vẻ ngọc ánh loà, trời trời xanh, nước nước biếc, cảnh thu nẩy tào hóa cho ai?—cho khắp cả ba ngàn thế giới. Bởi quan dân hàng sang tiện đồng chung nơi bóng quế, kẻ giàu nghèo, người ngu trí cũng sáng thừa màu hồng; nào ai rằng ít ai lại rằng nhiều, quyền tự do cân nhắc như nhau: mặc rượu thánh, mặc thi thần, rót rót ngậm ngậm cơn thưởng nguyệt.— Ấy vậy cuộc ở đời đường danh lợi, cửa công hầu, vòng cương toả chốn nước non... so ra cũng thế: tự nơi lòng mình ưa chuộng. Lễ học giới thì đủ trí tài thì được vào thi cử, được bổ làm quan; lựa là phải so đo cội rễ, như tục xưa rằng: «con sãi ở chùa thì quét lá đa». Còn người có tội phạm luật hình thì mức thước kéo ngay, há đi vị kỷ vị nhân. Sánh lại người với người cũng là khách nơi trần thế, nên Đại-pháp cho chúng ta dự hàng Bình-đẳng thật rất chánh rất công! Bình-đẳng là trong mỗi tự do: có tiền muốn đến nhà hàng, vào rạp hát, sắm xe hơi, cất nhà lầu... dầu thung dung tự tại miệng là

dừng trái phép và làm chi thiệt hại đến người thì thôi, chẳng ai câu ai thúc.

Rửa mà chúng ta khá xét lại: sự Bình-đẳng ấy cũng có chừng có đổi, nếu không, át nước nhà lộn-xộn, thiên hạ khó biệt phân. Tỷ như một đám bông kia đủ thứ; cầm nhung, vạng thò, móng tay, lan, huệ, sen, hường... cá thấy là loại hoa, nhưng mà sắc lịch mùi thơm chẳng giống, cái thì hữu sắc vô hương, cái lại hữu hương vô sắc; vì mỗi mỗi đều có tánh chất riêng nên một loại mà ra nhiều thứ. Ấy người đời nào khác chi hoa: hoặc hình phi mỹ, nét đoan trang mà trí hóa ngu muội; hoặc bộ tướng sâu nhưng mà thiên tư sáng láng; hoặc sức lực mạnh zian mà biến nhác ở ki ông, hoặc hình thù yếu ớt mà siêng làm...

Vậy điệt lại thì có phải khác nhau chẳng. Cho hay quan dân, già trẻ, trai gái cũng một tạo hóa dựng nên, song le dân phải kính quan, trẻ phải kính già, trai đừng hiếp gái; kẻ vô ích cho đời quý sao bằng người có ích; bậc tiểu hơn ở sau hàng quân tử... chớ rằng bình đẳng mà rồi thừa sang thường.

Có người biết xét bốn phận mình, cách cư chi phải thời phải phép. Làm kẻ không thức tánh soi mình, không phân thượng hạ, được phước tự-do,

Bình-dăng rồi làm thái quá, ra vẻ kèn coi quên phong hoá lễ nghi là giống mới nước nhà chánh trị. Nhiều trang làm mặt phong lưu, giả hóm văn-minh pháp luật kim thời sáo thuộc, thấy chữ «Tự-do, Bình-dăng, Bác-ái» không hay ohiêm nghiệm là sao, coi nét ăn thói ở tự kiêu tự thị. Vào chốn hương thôn thì không biết kính trọng người tuổi tác, đất kỳ chi như con công, mặc dầu tổ họ mùa men; còn tới nơi công pháp thì làm bộ khum khum, cúi cúi, mắng việc rồi ngánh mặt giả lơ.

Vậy thì xin vừa vừa cái Bình-dăng, giữ lễ nghi khuôn phép là hơn. Ví như áo quần rực rỡ, dây nón dù khăn thanh lịch mà không có tước trời, thì mấy khác mọc-hầu của bọn Sơn-dòng. Muốn đến chừng giả đưng trách trẻ, thì lúc trẻ dầy háy biết kính già: ấy là dọn đường tốt cho hậu lai noi dấu.

M. N.

Hiếp chồng

Đã rằng hàm Sư-tử thì chắc hẳn không phải là hiền, mà người không phải là hiền thì chẳng còn phải ngôn luận; song tiếc bấy còn làm người công nội-trợ, đạo tế-gia, đã ghe phen cay đắng, cũng lắm lúc gian truân, buồn tảo báo tảo, đối đãi cùng chồng con cũng trăm bề cực nhọc, ấy cũng đáng khen cũng đáng kính. Ngặt nổi trong bốn đức mà khuyết đi, thì sao cho như cách hoàn toàn, bởi rứa em thuyết lược đôi điều, hoặc lời thơ tục nấy có lợi tới Hà-dòng chăng.

— Ông Thái-Công nói rằng: Hiền nữ kính phu; lại thêm nghĩ: đời còn ngắn thay cho chồng hiếp vợ, anh hiếp em, chủ hiếp tớ, mà lại còn rất gớm

thay nghe hai chữ hiếp chồng, tưởng ai nghe cũng phải chau mày chắt lưỡi. Người ta nói gái ngoan làm sang cho chồng thì phải lẽ, mà người đời làm kẻ không vì làm cho thoải lòng thực nữ nết gan anh hùng.

Hiếp chồng lại cũng nhiều có: Hoặc tự đắc mà hiếp chồng, hoặc tánh dữ mà hiếp chồng, hoặc cậy tài mà hiếp chồng hoặc cậy khôn mà hiếp chồng, hoặc ỷ tiền mà hiếp chồng, hoặc chồng nhu mà hiếp chồng, hoặc chồng yếu mà hiếp chồng các có đầu bởi có nẻo thì cũng ra người mất cả đức tánh!

Làm người dòn bả lại không kẻ dứo tánh, miệng thán được lời qua tiếng lại ông chồng, nhưng mà không xét rằng thán lấy được một người chớ không thán nổi trăm người bản nhơn, nếu chẳng phụng ần xối ở thì, đâu có làm chi cái thói.

Ông Văn-Si nước Hi-Lạp nói rằng: Đàn bà mà lại cột ông chồng kẻo lỏi, mà lại muốn cho ông chồng hèn yếu, mà lại cai quản ông chồng thì chẳng khác nào là người thích giải giặc kẻ đuổi hươu theo người sáng suốt.

Đàn bà là phận các dằng yếu đuối, thân bố liễu mảnh mai, linh đình bên nước mười hai, mà mong vược khỏi lòng quân, mịch nghĩa đồng tịch đồng sàng, đồng quang đồng quách, mà đi quờp thế lực trong gia đình, giành lấy quyền cùng phu-tướng, khiến cho sanh ra: chẳng trường tranh đấu nhau, xâu xé nhau thì cũng mang lấy tiếng dễ dãi bụm miệng bụm mồm thế gian.

Ồi thôi! Còn kẻ chi phu xướng phu tùy, kẻ chi là phu quý phu vinh, thật là đều rất trái cả nhơn cách, rất nhọc thay thế tục.

Phàm người khôn, chồng giận thì vợ làm vui, dầu cho chín giận cũng nguôi

lòng vàng, có câu: Chồng giận thì vợ làm lành, miệng cười hơn lời rằng anh giận gì; ấy mới ngoan, ấy mới tài, mới nhà gia giáo mới người trăm anh.

Ài ôi! Duyên tức dễ, nợ thiên thành, lời thề biển cạn non mòn, keo sơn gắn chắc tàu khang trọn đời; nhưng gió có xuôi thì bướm mới thuận, vợ chồng có hòa thì đạo nhà mới nên; tục trai đua mạnh gái đua mềm, quyền chồng quyền vợ mà tranh nổi gì.

Nam-vang: LỖ-THỊ-NGUYỆT

Tiệc khánh hi vinh thăng

Ngày chúa nhật 30 Mai 1920, ông Nguyễn-văn-Yên Phó tổng tổng Bình-Lê (Cántho) có trần thiết tại nhà của ngài ở Trườn yến tiệc bi bản thiahi viên quan quới chức đều vậy vui cùng ngài nhơn dịp ngài mới vinh thăng chức Tri-huyện (Honoraire).

Ngày ấy, có quan chánh-bổ chủ tịch là ông Boudineau và linh phụ nhân cùng các quan Langsa ngồi chiếc chaloupe đến nơi, thì quan Huyện Nguyễn-dại-Nhân đã có đặt bày sẵn lễ nghinh tiếp quan chủ tịch và các quan Langsa, có nhạc fanfare thổi động chào mừng.

Đúng trưa nhập tiệc, các quan và các vị phu nhân vui vậy yến ẩm, đến 4 giờ mang tiệc, để huế xuống tàu trở lại Cantho.

Buổi chiều lúc 4 giờ có một chiếc tàu chực sẵn rước các viên quan chức sắc Annam ở Cantho xuống Trườn dự tiệc. Đến nơi tàu vừa cập cầu, thì có quan Huyện Nguyễn-dại-Nhân ra tiếp chào mỗi vị. Khi dùng rượu khai vị (apéritif) rồi, viên quan chức sắc, ông thì ngồi

dám-đạo, ông thì ráo bước xem cuộc lễ khánh-hi thiết lập thế nào...? Thiệt là: cụ trần thanh sang, mỗi mỗi chương dọn theo kiểu cách kim thời tân chế. Có cất một cái nhà tiệc sắp đặt vẻ-vời rất khéo, trong có nhiều ngọn đèn điện chiếu sáng tỏ ban ngày, màn chắn liễn đối coi rực rỡ, mắt trông vào rất đẹp ai ai cũng là trăm trổ khen ngợi. Còn nói chi cái nhà của quan Huyện Nguyễn-dại-Nhân: thật nguy nga xinh tươi, mấy cái vọng thành chạm trổ khéo léo vô cùng, nền cao cửa sắc, 4 phía tường cửa rộng thình thình, ngoài có rào cũng bằng sắc, 2 bên tả hữu, có 2 cái lầu dựng lủa dầy dầy ước được 150.000 riạ. Phía-sau ngài có cất 1 giầy nhà mỗi căn sơn phết đẹp để bàn ghế dưng chồng sấm đủ, để cho khách nghỉ ngơi. Thấy nhà cửa cất to tát, rường cột đồ sộ, cũng tọc mạch bởi thăm quan Huyện lúc cất sở tôn là bao nhiêu? ngài trả lời rằng: vì của nhà lấy ra mà dùng nên chẳng có tính, song phỏng định cũng chừng 100.000\$ trở lại. — Nghe mà ngán, nghe mà ngộp! Nghĩ cho quan Huyện đây, thật là ngài sanh nơi nhà phúc đức nên mới dặng phú quới vẹn toàn. Anh cả của ngài là ông Hội đồng Kim đã qua đời rồi, vẫn là một vị giàu có lớn nơi miệt Trườn, anh thu nhĩ của ngài là ông Nguyễn-văn-Ớ đương kim chánh tổng tổng Di-h-An lại cũng là một ông nhà giàu lớn ở miệt Cù-lao-mây. Còn ngài đây năm nay mới 42 tuổi, mà sự nghiệp kinh dinh, tước quờn sang cả. Thật là: nhưt món bạc phước kim cổ vô song. Quan Huyện Nguyễn-dại-Nhân đây, tuy là niên thiếu phước dày trước cao lộc cả thì mặc dầu; song cái nét cử chỉ, diện ngôn từ của ngài thật là trang nhã thuần hậu lắm. Đáng khen, đáng mến, đáng kính.

Sau khi chuyện trò cùng ngài rồi, thẳng bước đi dọc theo mé sông trước nhà ngài. Ở thời, thiên hạ đầy dẫy chèo chớn không muốn lọt, nào nam thanh nữ tú, nào kẻ bán người mua, lại có hát sơn-dông, hát bóng giữa trời ai muốn coi tự thích, còn dưới sông ghe xuồng đậu chập nước, trên bờ tiếng người nói rùm tai. Rõ ràng một cuộc lễ vui là vui.

Đúng 8 giờ tối dự tiệc: Có quan Tri Huyện chủ quận Cầu-kè là ông Phạm-chánh-Lý, quan Trưởng-tòa Carloti, M. Smith chủ hát bóng, và 1 ông Langsa nira (không rõ tên), quan Phủ Mèn cựu Hội-dồng quân hạt, thơ ký: M.M. Phạm, Trương, Thiệt, Doan, Ngời, Nhượng, Phó trưởng tòa Sính; M. Hiếu thông ngôn sở tuần thành Trà-ôn, M. Sốc sở thương chánh Trà-ôn, M. Đặng-văn-Chiêu cựu chủ bút nhứt trình, M. Hương chủ Châu, M. M. Hội đồng Cẩn, Hội đồng Đức (Sốc trắng) M. Hội đồng Quý M. Ninh giáo tập Trà-ôn, M.M. Xã Hinh, Xã Hòa, Xã Sanh vân... vân. (không rõ tên hết được mà biên ra đây, xin miêng chấp.. có trên 50 vị dự tiệc.)

Bên Báo-giới có M. Trần-đắc-Nghĩa Tổng-lý và M. Phạm-kỳ-Xương Chủ-bút An-Hà Nhứt-Báo (Cán thơ)

Tiệc vừa mãn. tới từng rượu Champagne, quan chủ quận Phạm-chánh-Lý nhượng lời lại cho quan Phủ Mèn, vì ngài đã có lời mừng cho quan Huyện Nguyễn-đại-nhơn rồi lúc tiệc buổi sớm mai. Quan Phủ Mèn, bèn đứng dậy mở lời chúc mừng cho quan Tân Tri-Huyện ngày nay được tước vị vinh thăng, ấy cũng bởi có công xứng đáng mới được vậy. Quan Phủ Mèn giết lời thì M. Trần-đắc-Nghĩa Tổng-Lý An-Hà Nhứt-Báo đứng dậy tỏ đôi lời bằng tiếng

Langsa dịch ra tiếng Annam như vậy: chúng tôi đây về phần Báo-giới, rất cảm ơn quan Huyện Nguyễn-đại-nhơn tưởng tình mời đến đây mà hi vọng cùng ngài, vậy xin các ông cho chủ bút của Bôn-Báo chúng tôi là M. Phạm-kỳ-Xương chúc tặng quan Huyện một bài. Kế đó: M. Phạm-kỳ-Xương đứng dậy đọc một bài như vậy:

Bẩm quan Chủ-quận,
Bẩm các ông,

Ngày hôm nay ông Phó-tổng Nguyễn-đại-Nhơn trân thiết một cái tiệc rất trọng thể mời viên quan quới chức đến đây đông đủ mà hoang lạc cùng ngài nhơn dịp ngài mới vinh thăng chức Tri-Huyện bởi lời nghị ngày 21 Avril năm nay của quan Tổng-Thống Toàn-quyển coi Đông-Dương.

Xin các ông cho phép tôi thay mặt cho M. Trần-đắc-Nghĩa Tổng-lý An-Hà Nhứt-Báo và phần riêng của tôi dâng trân tỏ đôi lời chia vui trong cuộc vinh thăng của quan tân Tri-huyện Nguyễn-đại-Nhơn.

Tôi vẫn biết quan Huyện Nguyễn-đại-Nhơn đây là một vị cựu học sanh trường Taberd Saigon, tánh tình mẫn đạt, cử chỉ thuần hòa lại là một nhà cự phú trong tỉnh Cánh thơ này. Từ ngày ngài lãnh chức Phó tổng đến nay trên 12 năm rồi, làm việc bốn phần thì ngài chẳng ý quyền mà hiếp chúng, không cậy của mà thị dân, hằng giữ mực công bình, chuyên cần phận sự. Bởi vậy nên ngài được thưởng một tấm ngân bài nhĩ hạm, một tấm médaille của Đức vua Cao Man và 3 lần dâng giấy ban khen.

Cho hay: hào-hộ lắm người hào-hộ, nhưng mà xét lại ít ai xử sự được như ngài. Những việc đại khái hữu ích thì ngài hay sốt sắng mà làm. Như hội

mua bán lúa "Nam-Lợi-Mỹ" ở Trà-ôn | đây, ngài để vào một phần hùn rất to-lát giúp sức cho hội đồng mọi bề thành tựu. Ngài là bậc trưởng phu quân tử, trọng nghĩa khinh tài, ái nhân như ký trong cuộc phước thiện ngài lại sẵn lòng lắm. Như 2 bến đò từ Trà-ôn qua Kinh-Xáng, từ Cái-Côn qua Long-Hưng, ngài thấy nơi đó thường năm thiên hạ hay bị chiếm ghe xuồng mà thất, ngài bèn xuất tiền bạc lập đò đưa người làm phước. Còn như kỳ Quốc-trái năm nay nhà nước dùng mà bồi bổ mấy tỉnh bị việc binh cách phải điêu tàn và dùng mà tiếp cấp cho con côi mẹ góa của mấy người vì quốc vong xu. Nghe đều nghĩa, ngài hăm hở làm liền, nên ngài đã phóng trái cho nhà nước vay 220.000 quang (tương khi ngài cũng đang đứng bậc nhứt trong toàn cảnh Đông-Dương kỳ quốc trái rồi đây...!?)

Nay nhà nước xét công nghiệp mà gia thăng tước vị thêm cho ngài đây thật là xứng đáng vô hời.

Bẩm quan Huyện:

Phần tôi thì tôi rất cảm tình ngài hạ cố nên tôi mới dâng đến đây mà chung vui nơi cái tiệc sang cả này cùng viên quan quới chức, thiệt tôi chẳng biết lấy lời chi cho xứng đáng mà tạ ơn ngài. Vậy tôi xin các ông hiện diện nơi đây, trước khi cạn ly rượu Champagne này, hãy hiệp cùng tôi mà chúc cho nước nhà bình trị và mừng cho quan Huyện Nguyễn-đại-Nhơn ngày nay được thân danh vẹn về phần nước thêm ngôi, như vậy: phận tu mi đã toại chí tang bồng, rất vinh rất diện.

M. Phạm-kỳ-Xương đọc giết lời thì M. Đặng-văn-Chiêu đứng giấy tiếp nói mấy lời như sau đây;

Chư vị đồng ban,

Xin chư vị cho phép tôi chúc mừng ông Nguyễn-đại-Nhơn ngày nay vinh thăng chức Tri-Huyện.

Tôi nhơn vì làm chức việc Thuộc-ty cai quản hội buôn bán lúa Nam-lợi-Mỹ (Trà-ôn), nên xin thay mặt cho chư vị hội viên và vưng lời ty cai quản ấy, nhơn dịp này bày về công cáo ông Nguyễn-đại-Nhơn từ ngày lập Hội.

Ngài bình sanh ưa đến tảo bộ, cho nên lúc phong trào đề chế ngài xuống đầu ra kêu dâng hai trăm ngàn đồng bạc hùn, trong hội thấy ngài siêng lo và ý kiến cao xa bèn đồng lòng cử ngài lên làm Chánh-hội-Trưởng. Lúc ấy các nhứt trình đều ngợi khen ngài, ngọn lửa sáng bởi lâu càng tỏ rạng, cái danh vọng một ngày một cao trọng.

Chức Tri-Huyện mà nhà nước mới ban cho ngài thiệt chẳng cần gì nói các ông cũng biết là xứng đáng.

Mới đây tôi có được phong thơ của hai người anh em bạn tôi ở Saigon là Bùi-văn-Gio và Trần-văn-Nhiều Tổng-lý hãng Anbóa là hãng có hùn vào Nam lợi-Mỹ của chúng tôi, thơ ấy bạn hữu tôi vui mừng về dịp ông Nguyễn-đại-Nhơn thăng chức, nên sau có mấy câu mượn tôi trao lời dùm rằng hai người ấy chúc cho ông Huyện trưởng thọ và rất vinh diện cho hội chúng ta được người giàu có sang trọng làm Hội-trưởng

Đây đã tỏ việc chung rồi, phần riêng của tôi, tôi xin phân tỏ một hai điều tâm tình là tôi muốn cảm ơn ông Huyện biết đến tôi, hồi lập hội buôn bán, phủ thác cho tôi nhiều việc. Đây chẳng phải tôi ham lãnh cái phận sự ấy mà cảm ơn, song tôi cảm ơn là cảm ơn cái lòng ngài tin cậy tôi đó thôi,

Sách có chữ: Trì ngã dã, ấy cũng như trong truyện Kiều có câu.

« Một lời đã biết đến ta;

« Muốn chung ngàn từ cũng là có nhau. Bởi vậy: tuy trong việc Hội cũng có chuyện nhọc lòng, song vì cái danh giá lớn của ông Nguyễn-dại-Nhơn và cũng vì cái tên tuổi nhỏ mọn của chúng tôi, mà chúng tôi vẫn từ quyết sách đó. Cuộc buôn bán của hội thành vượn và cái vận mạng của hội được bền vững thì chúng tôi mừng lắm, Anam đành được chút lợi, ác là đóng bảo trong nước chẳng phụ lòng chúng ta, ngày kia sẽ thấy Anam buôn bán lửa khắp nơi.

Các ông

Trong lương tâm tôi chắc ngày nay anh em có bác đến đây dự cái tiệc mừng này, ai nấy đều lòng vui khôn xiết kể, vì cái vui ấy là cái vui của chúng ta đến đây mà chia với quan Huyện Nguyễn-dại-Nhơn. Vậy trong lúc vui này anh em ta nên chúc cho ông Huyện đừng mọi sự lành và nguyện cho anh em mình đều bình an mạnh giỏi.

Khi M. Dăng-văn-Chiến nói vừa rồi, thì quan Huyện Nguyễn-văn-Yên đứng dậy dùng lời nói nhỏ to ý tạ ơn viên quan quốc chức và thân bằng cố hữu ngày hôm nay rất trọng tình nghĩa nên chẳng nề một việc dẫu 2 sả xa-xuôi mà đến hỉ lạc trong tiệc này cùng ngài rất nên đồng đạo; đó là lòng thảo tưởng nhau, cần bằng ngàn vàng muốn năm ghi tạc chẳng hề quên. Còn phận của ngài, may mà được thăng chức Tri-Huyện đây, là nhờ ơn trên Chánh-Phủ mưa móc rưới xuống, chứ ngài chẳng có tài họ công cán chi cho xứng đáng mà viên quan quốc chức tặng ngài lắm vậy.

Quan Huyện Nguyễn-văn-Yên nói giửt lời ai nấy đồng vỗ tay reo cười, kẻ nhạc fanfare chấp trời, các vị bên cạnh ly champagne hoang tam bất tận.

Đám đạo vui cười giầy lác, thoát đồng hồ gõ 11 giờ bên cáo từ quan Huyện xuống tàu trở về đến Cánhthơ là một giờ khuya.

Mạnh-Đức

Có giáo dục mới trở nên người

Từ nay thấy là Đại-Pháp đến bảo hộ xứ ta hằng lo mở mang đường giáo dục, dạy dỗ chúng ta lần theo đường đi nước bước thấy ta mà vào nề văn minh.

Theo cái tiếng kêu của tôi, thì con người ở đời, dầu trai, dầu gái cũng phải cho biết học ít nhiều chứ khá bỏ qua uổng lắm, là vì sự học hành nó làm cho chúng ta sẽ trở nên thông thái và ăn ở với đời, biết cung kính kẻ tuổi tác biết thương yêu kẻ nghèo nàn.

Phu nhân nam tử dân không có đủ cơm tiền mà ăn học cho đúng bực đi nữa, thì cũng phải học cho biết đọc, biết viết, biết tính toán, dầu không làm chức chi được, thì cũng có thể mà nuôi thân đáng.

Còn phận nữ nhi cũng phải học chút ít, chứ khá bỏ qua, khi còn nhỏ thì ở cùng cha mẹ, đến khi khôn lớn cha mẹ định chữ vu qui cho mình, về nhà chồng thì phải biết cung kính cha, mẹ, cậu, cô, chú, bác bên chồng cũng như bên mình vậy. Có nhiều cô sanh nhâm nơi nhà không giáo dục, thấy bên chồng coi mình sút kém hơn bên mình đã chẳng biết chữ từng phụ xuất giá kiên

uể hèn chống lại chê bai khi thì bên chồng, ấy là chẳng sợ miệng thế đem phía mình là con nhà thất giáo.

Bởi vậy cho nên, con người ở đời sanh trên cõi trần hoàn này dầu trai, dầu gái hãy biết chữ trong mình thì mọi điều cư xử dầu không trọn, cũng đáng ít nhiều lễ nghĩa đó.

Tôi ước ao sao trong mỗi nhà hoặc có con trai, con gái, kẻ giàu, người nghèo, kẻ sang, người hèn đều rập nhau cho con đến trường mà học, vì kẻ có kẻ học thức đáng nhiều trong xứ chừng nào thì sự tiến hóa càng mau đáng mở mang chừng này.

Vô-ngọc-An
(Thơ-hình Cánhthơ)

Thời đàm

SỬU— (gặp Tý) À hôm nay tao với chú mấy nói chuyện thấy ba Nh..... vậy vậy..... làm cho thiên hạ nhiều người không rõ họ tưởng đâu 2 đứa mình giận hờn ghét bỏ chi thấy nên mới nói thấy như vậy.

TÝ— Vậy chứ anh không hờn giận thấy chuyện gì sao...?..?

SỬU— Chuyện gì mà giận....! tình bằng hữu quen biết với nhau chúc chụt năm nay, thấy cũng thường lên xuống nhà tao chơi bời, tao có khi cũng đến nhà thấy ăn ngủ nằm ngồi, anh em ở với nhau như bát nước không xao không lạt. Chuyện đó tao cũng tưởng nói chơi mà cười với chú mấy, chứ chẳng có ý gì khác, hoặc là kiểu ngạo khi dễ thấy. Nói thiệt mà nghe: sự đó ai lại chẳng có, một trăm người tưởng sót chừng 1 người là may, cái sống tình ai tránh cho khỏi. Nội chỗ mình ở đây

nếu đếm thử những người có tánh đó coi, có tới trăm không; lựa là thấy ba Nh...., tưởng lại nhiều người còn quá bằng 5 bằng 7 thấy nữa đi chứ...! Tao hỏi chú mấy đây đừng nói chi cho xa, chú mấy có cái tánh ưa mất sao đã phần hay không...?

TÝ— (Cười hề hề...! rồi hỏi lại SỬU) Còn anh....?..

SỬU— Tao không chối, vì tao biết chắc chẳng ai tránh cho khỏi mà.

TÝ— Anh nói nghe thông, tôi phục.. Mà sao? hôm rày anh có gặp thấy coi ý thấy có giận 2 đứa mình hay không..?

SỬU— Gặp hoài chứ, trò chuyện như thường. Thấy là bức thành thiệt quan tử, thấy biết là chuyện nói chơi mà cười, nên thấy hay rồi cũng vui cười chứ chẳng thêm đem vào tai chút nào.

Ài nói mặt ai.

TÝ— Vậy mới là trọng phụ độ lượng tôi rất phục. À nói chuyện hồi giờ, quên hỏi thăm anh coi cái bụng anh nay thiệt xẹp hết nổi gân xanh chưa...?

SỬU— Đó, coi lấy, (SỬU đỡ bụng cho Tý coi) thuộc «Vạn-linh-Tế» có nên thần hiệu không...? Tao nhờ nó chứ không thôi bữa nay không biết chừng đã xanh cổ rồi đa chú mấy.

TÝ— (Nhắm bụng SỬU một hồi thấy xẹp, hết nổi gân xanh cũng là mừng, miệng cười chum chim, chừng sự nhớ tới... làm bộ hoảng hốt hỏi SỬU rằng: Ủa, còn sợi giây lưng vải tây đỏ và cái hồ-bao da của anh ở đâu...?)

SỬU— Ờ, khéo chim bao nà... người ta bỏ đã lâu rồi, bây giờ người ta nhặt bằng giấy nịch đây không thấy sao...?

TÝ— (Cười xòa rồi nắm tay SỬU đặc miệng nói ô...dơ...hoa... rồi dặn SỬU bữa nào rảnh 2 ta sẽ nói chuyện nữa chơi

Hứa-Xương

Chà và điếm quá!!

Hơn tháng rồi có 1 tên Chà-và nghe nói tên là MOKEN—đến tại chợ Ngã-Ba Tân-Quới mượn một căn phố của thầy Hội—đồng V... mà hỏi ra thì chà nói có gói mua hàng, nào là mền, mùng, vải, dù.....đó thứ đợi gói lại sẽ mượn thêm 1 căn phố nữa để mở tiệm mà buôn bán... nghe vậy hay vậy, tưởng sao sao tại chợ nhỏ này ông sẽ có một tiệm chà-và chứ chẳng không— Mỗi ngày Chà-và và tên L... thả đi chơi và làm quen lớn với Annam ở xung quanh chợ cùng mấy người giàu có ở gần đó; chứ không thấy làm việc chi cả, ai có hỏi thăm sao mà chưa dọn tiệm thì nói đợi đồ gói lại mà đợi hoài gần nửa tháng không thấy chi hết. Chà cứ ở không nhưng mà ăn xài hết tiền thì mượn của Annam ở gần đó, kể 5\$, người 10\$.00 còn muốn mua vật thực chi thì mua chịu của tiệm khách trú, Annam và Khách-trú thấy Chà dọn phố ở và đợi hàng về khai tiệm thì ai cũng tin, chẳng ngại đến chi hết Chà nói mượn bạc và mua chịu đồ thì được liền. Một bữa chà ra tiệm khách trú mua chịu 50, 60 thước khăn-vàng đem về phố mà bán nói gặt rằng: đồ mới lại, bán hết mấy chục thước khăn rồi thôi? không thấy vải, mền gì nữa, cứ việc ở không mà xài.

Cách hơn nửa tháng— là từ ngày dọn phố ở— Chà lại hỏi thầy Hội-Đồng V.... mà mượn thêm 1 căn phố rộng lớn hơn căn đã mượn ở trước, rồi dọn nào tủ-kệ cũng quét tước sạch sẽ coi ra phải 1 cái tiệm chà mà chưa có hàng hóa...! Hỏi lại từ kệ dọn ra đó cũng chẳng phải của chà, vốn là của chủ phố cho mượn chứ chà không có một món

chi cả! Khi dọn căn phố rồi ngày 1 mai chà nói động thợ cho hay đồ đã gói lại tại Cánh-thờ, nên mượn ghe qua chở đồ về dọn ra mà bán. Nghe và thấy cuộc chà làm vậy thì Annam và Khách-trú đều tin bằng lời, chắc có hàng lại nên chà mới lo dọn dẹp thế ấy! ? Bởi tin vậy nên lúc Chà ra đi có hỏi chú lính T..(lính ở đồn Tân-Quới) mượn 1 bộ đồ tây U-hoe chú lính T... liền đem cho chà mượn chẳng chút nghi ngờ rồi chà hỏi tên thợ S... mà mượn 30\$ thợ S... cũng vui lòng cho mượn nhưng mà còn-bỏ nghi nên cho chàng em đi theo ghe chà—Chẳng dè ghe qua đến chợ Cánh-thờ Chà lên bờ rồi biểu em tên thợ S... về để chà lãnh đồ rồi mượn đồ về sau—tin nữa, chèo ghe về—Nào dè Chà Mỏ-kèn háng đựng bộ đồ U-hoe của lính T... và 30\$00 của thợ S... làm sở phí mà về thăm viếng cổ hương hay là biến hóa thế nào chẳng biết mà từ ấy đến nay không thấy tăm dạng chà Moken nữa đành bỏ phố và tên L... ở tại đó

Hỏi lại thì chà này mượn tiền bạc nhiều chủ và mua chịu đồ cũng nhiều nhảm ở lâu sợ đồ-bề vì nó lập thế gạt người lấy của, chẳng phải là chủ ý về việc buôn bán!

Xét ra, có một tên chà và mà nó báo hại, nào Annam, Khách trú, lính và thợ đều mắc điếm nó cả, kể cho mượn tiền bạc, người cho mượn phố kẻ bán đồ ăn mà không trả chi hết, thậm chí bộ đồ U-hoe của chú lính T.... nó cũng lột thiệt thàng chà này quá quắc đa.

Có phải là:

Bởi tin nên mắc, bởi nghe nên lầm chăng?

Khá-dè!..!

ANNAMICK

Lai-tín

Vạn linh tế

Phú-đức, le 3 Mai 1920

Monsieur Trần-đắc-Nghĩa

Kính cùng ông rõ:

Vạn-linh-tế của ông rất hiệu nghiệm ai dùng tới cũng ngợi khen.

Hôm trước, có một người cảm nặng, mười phần không kể một, tôi đem thuốc Vạn-linh-Tế của ông cho người uống, trong một giờ bệnh thuyên giảm.

Người nhờ thần dược ấy mà lành bệnh ngặt, nên người cậy tôi để lời cảm tạ ông và mua dùm thuốc ấyặng dùm.

Vậy xin ông gửi contre remboursement cho tôi 3\$00 Vạn-linh-Tế của ông nữa, đặng tôi trao lại cho người.

Kính chúc cho ông đặng vạn sự như ý.

Nay kính.

Lý-ngọc-Lý

Instituteur à l'Ecole de Phú-Đức.

Soc-trăng.

Cảnh chiều

Của một sĩ khó viên phương.

Đã mấy thu lần la cửa-Không
Dặm ngàn xa đã cách quê-hương.
Ngồi chạnh ưu như tới thung-đường,
Rảo bước trời chiều bưng mác;
Phận hàn-nho quyền-vàng điều trác,
Chữ công danh nào khác trắng vu.
Nghĩ việc đời ai rõ nên hư?
Xem cảnh vật tình này biết chăng?
Nào có cây ban trưa bị nắng,
Đến buổi chiều sương lá chờ sương;
Nào loài chim bay đỏ bên vườn,
Cùng nhau chung ở liên nhành liễu-lần
Xem chơn trời từ phía ráng giăng

Bóng non dọi phơi màu chẳng nhẽ;
Xem ra nội tư hể lẫn lẽ,
Lóng tai nghe tiếng dế ngâm nga.
Nhứt xế nguyệt trời rĩ rỏi sương sa,
Nhứt tình nhứt cảnh bìn bìn gió thổi.
Nhìn thảo mộc màu kia đã đổi,
Ngó giữa trời mây xanh như bích.
Cách vật đường ấy, lòng n. ười buồn
[lại thích,
Chạnh tưởng đến sự đời tương rồi trông
Phận nam nhi chưa toại chí tang bồng.
Vội đồng niên càng thêm lòng hổ thẹn.
Mười ơn gánh nặng lo sao cho tròn
vẹn?

Ba mới làm người phải tính sao khuấy?
Ơi thời tình cảnh này chẳng khác luôn
[mây,
Tang rồi hiệp, hiệp tang cũng không
[mấy chập.

Xem tình tú búa giăng gáo khắp,
Nhìn sau trước trời đã huỳnh hôn,
Đèn nhà leo lét ánh tá vừng hồng,
Mùi say đã tỉnh chơn lẩn vào trong.

Tiện-sĩ: Đỗ-vô-Giá

Tân-thời (Mytho)

Các ngài đọc báo

Cho dạng chân-chính sự tồn
kém hàng ngày, Bồn Báo tỏ lời
kính nhắc các ngài—ai còn thiếu
bạc mua An-Hà Nhựt Báo, xin
giùm gói đóng. Bồn-Báo rất
thâm cảm các ngài chẳng cùng.

Nên trễ trong ít ngày đây Bồn
Báo xin các ngài cảm phiền; vì
Bồn-Báo sẽ cậy nhà thơ hỏi giùm
sô bạc đó cho Bồn-Báo.

AN HÀ NHỰT BÁO

kính cáo

Tiểu đàm

Nguyên tại đất Nam-châu có tên Trần-Khai-Thương gia nghiệp vẫn cũng nghèo, trong nhà thường không có làm việc chi cho phát đạt, mà tiêu dụng trong mỗi ngày; nay kia anh Trần-khai-Thương mới nghĩ rằng: phải làm con người ta sanh ở đời này rồi con đường đua chen bươn chải tay đông, tháng ngày đắp đổi, cũng tính phương châm hầu được bảo thủ như quyền tự-do lý-tại, mỗi người đều có cái thể nghiệp riêng nhau mãi mà đừng an hưởng lối dằng sanh hoạt ngày sau, đến đây là một sự đáng lo ngại, mà trong đàng sanh hoạt ấy có 4 lối là sĩ, nông, công, thương vậy thôi, mà hiện nay phần nhiều thì đương lo phương chen bước vào nẻo thương trường, vì thương nghiệp rất có trọng hệ như mạng sinh tồn của chúng ta ngày sau lắm lắm. Vậy thời ta cũng phải chọn cơ hội này mà mở ra một cái quán nhỏ nhỏ để bán rượu lẻ và đồ tạp vật gia dụng hằng ngày, tưởng cũng là 1 sự có ích lợi cho nhà ta đó. Khi tính rồi thì anh Trần-khai-Thương liền cất một quán nhỏ bán rượu lẻ và đồ tạp vật y như lời anh bàn vậy.

Nói cho phải từ ngày Trần-khai-Thương mở tiệm bán rượu thì có nhiều người thấy anh ta nghèo nên thương, vừa giúp tới lui mua chác nơi tiệm cũng khá. Lại trong xóm ấy có anh Phao-bất-Trí vốn là một tay võ lại thường nhơn, anh ta lại thêm có chứng ghiền rượu, nay anh ta nghe Khai-Thương mở tiệm bán rượu thì rất mừng thương kiếm đều bợ dờ chuốt; ngót đặng có mua rượu chịu mà uống; còn anh Trần-khai-Thương cũng nghĩ tình bạn đồng hương nên cũng dễ thiếu, nhưng lâu thết đi rồi mà Bất-trí không trả tiền thiếu: nên Khai-Thương bắt đầu vì phải đến nhà Bất-Trí mà đòi tiền thiếu ấy. Song khi Khai-Thương

mỗi lần đến nhà đòi thì Bất-Trí thấy bóng liền lật đật chạy vô mừng mà ăn; và dặn vợ nói dối với Khai-Thương rằng: chồng đi khỏi, làm cho Khai-Thương phải hồi chừng lơ lảo rồi về.

Một lần kia là lần sau rồi, Khai-Thương đến đòi nữa, Bất-Trí cũng cứ làm theo miếng củ nứa, Khai-Thương đã chán biết rõ ràng, ý cũng muốn vô mừng mà chào Bất-Trí đó chút, song nghĩ rằng: mình là đờn ông lẽ đâu làm như vậy cho phải, nên cũng hồi chừng vợ Bất-Trí mà thôi, khi ấy anh Khai-Thương liền ngó lên nơi cột cái nhà thì thấy Bất-Trí có dán 1 đôi liên như vậy.

«*Từu trung bất ngữ chơn quán tử*»

«*Tại thương phân minh đại trượng phu*» Khai-Thương xem thấy bội ý bèn sanh ra 1 thể bèn cất tiếng mà ngâm rằng:

«*Từu trung bất ngữ chơn quán liêu*»:

Rồi Khai-Thương lại thích nghĩa rằng trong tiệc rượu là vật uống ăn mà không để cho ai nói thớt gì đặng mình (tiền trao cháo mút) thật cũng 11 như vua rồi: còn Tại thương phân minh đại trượng phu nghĩa là nơi chỗ tiền của phân đoán cho mình bạch không khuất hiếp lòng ai thì cũng như 1 cây gậy lớn của trời ban cho ta đặng chống chọi vững chắc thào thế dẫu gđũ sức mạnh thế mà di đứng với người vậy. Khai-Thương đọc hai câu ấy và cất nghĩa là có ý trách Bất-Trí ở đời không biết phải, mà Bất-Trí vẫn là một bực thường nhơn không đủ trí mà suy nghĩ Khai-Thương chê mình, để tự kiêu trong bụng mà chê Khai-Thương là 1 hạng dốt nát đọc không trúng chữ thôi, song khi Khai-Thương đọc câu nhứt chữ *chơn quán liêu* thì anh ta lấy làm ngửa bụng lắm mà không dám cãi, vì bề ra mặt thì sợ chúng đòi tiền, nên phải ép bụng làm thinh mà chịu, chừng Khai-Thương đọc câu nhì là đại trượng phu thì Bất-Trí trong bụng chịu không

đặng, nên nói lại rằng: ĐẠI TRƯỢNG

PHU chứ đâu phải là trượng thiên, Anh Khai-Thương nghe Bất-trí nói liền chộp mà rằng, ở ời trượng không lẽ đâu cả chớ, chú mày muốn lộ đầu thì chú mày phải trả tiền đây cho mau, nếu đặng vậy là đại trượng phu cũng đặng mà anh Bất-trí cực chẳng đã phải xin tiền của vợ mà trả nợ rượu cho anh Khai-Thương. Từ ấy về sau Bất-Trí nghĩ càng hổ thẹn, biết Khai-thương đọc liên là có ý chê mình nên cố ý hay tới lui làm bộ quyến liên với Khai-Thương nữa, còn anh Trần-khai-Thương khi đòi đặng tiền rồi về tới nhà liền lấy viết viết một bài thơ tám câu dán trên vách mà chê Bất-Trí rằng:

Bất-Trí như người gặm nực cười
Bây chi những thói lạ lòng người
Lợi quyền một mấy không vừa giúp
Chữ nghĩa vài câu cũng mớ bời
Cá chậu để nài khe vũng đục
Giêm kờ tời tời; lựa trái nhánh
[trời

Trời cao bằng có đăm đời lại
Khiến đất Nam-châu (1) chớ trở ngược;
Bao-phước, Hưng-lê Vô-tiên-Tấn

Xin chớ đọc đã phải nghiệm những tên
xử và tên người trong bài này tôi đều mượn
ý mà đặt vậy thôi

Nam kỳ thời sự

Giá bạc

Kho bạc nhà nước..... 10 f 25
Đồng-Dương..... 10 f 25

Giá lúa

Một tạ (100) kilos chỉ 1 tạ Chợ-lớn và
trả bao lại. Từ 7\$30 tới 7\$70 tùy theo
thứ lúa.

CANTHO

XE HƠI ĐỤNG GỐC DỪA NHIỀU NGƯỜI PHẢI BỊ BỊNH

Trong số 165 nơi khoản "Thời-sự" vị thông-tin của Bồn-Báo ở Vinhlong đã cho hay rằng: ngày 6 Mai 1920 có một cái xe hơi của hãng Tô-Kiên chạy như đồng phải lỗi vô lẽ đường xe lật úp xuống ruộng, may chuyển xe đó không có hành khách đi, có tên chauffeur Có và chếc Tào-III bị trọng tích mà thôi. Lại mới đây là ngày 26 Mai 1920 cũng là hãng Tô-Kiên, có một chuyến xe ở Vinhlong chạy qua gần tới Cái-vồn (Cần-thơ) bị 2 bánh trước của cái xe đó lỏng con ốc đảo qua đảo lại làm cho bánh sau phải va vào gốc dừa bẻ nát xe sụp. mười mấy người hành khách trên xe phải té nghiêng té ngửa, người nào cũng bị bịnh ít nhiều cả thấy. Trong số hành khách đó có ông Vilmont là Phó Tham-biện Cầnthơ đi chuyển xe đó, ngài bị chụp nhảm tằm kiến ở trước phải đứt tay chảy máu.

Đó, Annam ta thấy chưa, trong một tháng mà hãng xe Tô-Kiên có hai lần đụng chạm rất nặng, tuy chẳng có ai khốn hại tánh mạng; song nhiên người bị bịnh, đó cũng là may một chút..... hủ hóa...! Ấy bởi sự vô ý vô tư nên ra có đời.

Kìa, hãng xe hơi Annam ở Vinhlong thì ông Phan Nuôi, Cầnthơ thì Xá-long, Hội-Đông Phụng, Ba Há, Ba Sĩ v.v... xe chạy qua lại Cầnthơ—Vinhlong mỗi giờ đến có. Đã biết đi xe nào cũng là trả tiền; nhưng mà mình giúp lấy mình mới gọi là đồng bào tương ái tương trợ chớ. Vậy xin đồng-bang ta trong lúc hành trình cũng nên lựa xe nào của Annam

mình mà đi, vì bây giờ đầu đều có hàng xe Anam lập đưa hành khách tất cả.

Dám sợ xe hơi chặc rồi đã...!...! lát úp xe... sút bánh... thấy chưa...?...? Hủ hủ...!...!

TÔI GÌ MÀ CHẶC NÓ....?....?

Sái Ptan văn-Sang 25 tuổi pháp-danh là Thiện-quới ở chùa Nam-An tại làng Thanh-hưng (Cantho), ngày 26 mai 1920, lúc thanh-văn không người, vào hậu liêu cấp dao bén quyết đoạn dương (chặt thừng nhỏ của sái) cho rồi, sợ để hăng quên rù ma quỉ thì phải...!..Khá khen sái cũng là dạn tay, kéo băng ra, kẻ dao bén, bậm môi làm một cái phụp... đức tiện...châu đi...! sái bật ngửa nằm bất tỉnh quyết lưu mạng địa. Chừng ai nấy hay tri hô, tức tốc chở sái đến nhà thương cho quan Lương-Y cứu cấp...vô hại, tánh mạng sái vững, Phật-độ.

Xong cuộc hỏi sái có nào chặc nó...?...? nó có tội gì...?...? Sái rằng: háng vô tội...—Thấy nói sắc cười: á há há... sái phải biết: gương giáo tuy bén, nhưng mà chẳng đáng giết người không tội. Sái tiếp: lòng quyết tụng Di-đà, sợ để háng làm ma, nên phải trước ra tay trừ khử.—

Có chí tu hành lại có gan khá khen! song nghĩ lại cũng nên lác đầu, vì để háng lại đó, nhấm chẳng hại gì. Lòng mình sở hạo sở mộ sắc sắc đình đình đứng đối, lẽ nào đều quấy đeo đuổi cho đáng sao...?...? Nếu mỗi sái quyết chí tu hành mà có lòng e sợ như sái này vậy thì chẳng là thất công cho quan Thầy cha chả...!...?

Ồ hờ...! Khán tận Di-đà kinh.

Niệm triệt Đại-bi chú.

Lòng đã quyết tu trì.

Tương chẳng cần cái thú...mà,

TRÀO N

ĂN CƯỚP

Đêm 23 Mai 1920 một đàn ăn cướp 4 5 đứa đến động cửa vào nhà chặc Lưu-Tư; xông vô phòng giựt rương đựng quần áo vàng bạc hết thấy giá đáng chừng 200\$

Ăn cướp lấy đồ xong xả rồi đi êm chẳng ai bắt được chúng nó hết.

BAI-XÀU

BÓN ĐƯỜNG GIỰT BẠC

Tối bữa 22 Mai 1920, tên chặc Triều-Vi là tài-phú của chiếc tàu Kouang-Tang, ngồi xe kéo ở Bai-xầu đi ra Sóc-trăng. Chừng xe gần tới Nghĩ-tỷ (cimetière) chặc, bèn bị một tên ăn cướp chặn xe nhảy tới đánh trên đầu nó 1 cây thước bần, nó kinh hãi nhảy xuống xe toan bẻ chạy trốn, tên ăn cướp áp rước theo. Lại có một tên ăn cướp khác nữa chặn đường bắt nó đè xuống lặn lưng lấy gần 200\$00 rồi bỏ nó đó, chúng nó chạy qua ruộng đổ về làng Hòa-Bức.

Chừng ăn cướp đi rồi, tên kéo xe sợ trốn này giờ, mới giám ló ra lại đặc chú Triều-Vi lên xe kéo về bót sơm-đầm Sóc-trăng mà lập tờ cơ.

Chặc Triều-Vi nghi cho 2 tên ăn cướp đó là Cao-man, vì lúc đó nói tiếng CHẶC PHẢI LÀ ANNAM.

Kinh Cáo

Kính cùng lúc châu chư quân tử: vì nào muốn lập hội thương mại cùng hội thương nghệ, muốn cho sổ sách rành rẽ theo luật phép Langsa khỏi đến xiết mít trong hội ngày sau.

Bổn quán có người thạo việc ấy, sẽ hỏi Am cùng chỉ cách thức cho người thơ-toán của hội dẫn dò thì thơ theo luật phép—

Tiến công thì tính vừa vừa mà thôi, chớ chẳng tính mất, xin quý ông lưu ý.

Bổn quán kính cáo

Lời rao

Đang lúc này đông-bang ta coi mỗi lo lắng cuộc thương trường cũng nhiều kẻ lập tiệm, người sắm xe hơi, tàu hơi, tàu lửa mà đưa bộ hành; nếu dóm lại ngày trước thì ngày nay thấy người mình tấn bộ hội phần, như vậy Bổn quán có lòng mừng nhiều là vì đông-bang ta quyết với tay nắm giầy đoàn thể rồi đó

Vì vậy kẻ từ ngày này sắp tới, trong các chư độc giả ai có cái chi muốn bán cũng là muốn mua món chi, hoặc hỏi thăm đều có ích lợi chung cho đồng chúng thì Bổn quán cũng ra công tiếm kiếm mà hỏi am cho chư độc giả tường lăm.

Những đồ mình muốn bán hay là muốn mua là:

Xe hơi

Tàu hơi

Tàu lửa

Xe máy, máy may, máy viết

Nhà cửa

Vườn ruộng, vân vân

Rao bán

Có người muốn bán: 1 cái xe hơi Peugeot 14 mã lực, 8 chỗ ngồi, còn mới, dễ đưa bộ hành tiện lăm.

1 cái máy hiệu De Dion Boulton, 5 mã lực, có đủ đồ phụ tùng (Hélice) vân vân đem về gắn vô tàu hơi (Canot) gọn lăm.

1 Cái xe hơi nhỏ còn mới tinh hảo mới mua chưa đầy 4 tháng, đi được ba người—sức 7 mã lực—ít hao dầu, dễ đi chơi tiện lăm.

Vì nào muốn hỏi thăm đều chi xin dò nơi Bổn-quán

Kính cùng chư độc giả

Bổn quán mới được tin ở Hà-hội gửi lại rằng cuộc xổ số cuối tháng Avril 1920 đó, sẽ định xổ lại trong tháng Juillet, vì giấy bán chưa hết.

Vậy xin chư độc giả an tâm.

Chừng số xổ ra rồi bổn quán sẽ đăng báo những số trúng cho chư độc giả tường.

Bổn-quán cần cáo

Hà-cảnh-Lạc dit Bày-Khỏe

BIJOUTERIE—SOIERIE—MERCERIE

23, Rue Schreeder — Saigon

Adresse téléphonique: 295

Tiệm bán đồ nữ trang đủ kiểu thật tốt và khéo. Có bán đủ các thứ hàng tây, hàng Nhứt-bồn, hàng bắc và hàng Annam.

Chư quý khách, mua đồ nữ-trang tại tiệm tôi thì khỏi sợ lăm vì đồ của tôi làm rất kỹ lưỡng.

Muốn cho khỏi sự hậu hoạn, chư quý vị khi mua đồ rồi hãy thử vàng lại mà coi cho vừa ý và cân lại cho chắc chắn (tại tiệm có đá thử vàng, acide azotique, có cân tây, và cân Annam). Cùng phải lấy toa cho có bằng cứ đểng khỏi sự cãi lầy về sau.

Chủ nhơn: Hà-cảnh-Lạc dit Bày-Khỏe
Cần khai

Muốn mua mật ong

Ai có MẬT ONG muốn bán mấy tạ xin dò nơi Bổn-quán

Ấn-quán An-hà Cánh-thơ

Kính cáo

Tiệm thợ bạc

của M. CAO-VĂN-HY

108 Boulevard Bonnard—Saigon

Tiệm này có bán đủ các thứ đồ nữ trang theo kiểu kim thời, xinh đẹp khéo lạ vô cùng; những là: vàng vòng, chuỗi hạt, hoa tai, cà-rá, giày chiến, neo, xuyến v. v. kiến chạp rất nên huê dạng. Xin các bà, các cô hãy đến xem từ một lần thì biết.

Nay kính

Cao-văn-Hy kính khải

Cáo bạch

Kính tỏ cùng chư quý vị:

Tại nhà in Hậu-giang (Cántho) có lãnh n đủ các kiểu Catalogue có hình (Carnet-illustrés) như đồ phụ nữ, xe máy, các thứ đèn đồ dùng trong nhà và đồ ăn bàn (vaisselles).

Bản hiệu mới mua nhiều clichés tốt. Vậy chư quý vị muốn cần dùng xin gửi thư thì bản hiệu sẽ gửi hình kiểu cho mà xem và sẽ tính giá thiệt nhẹ hơn các nơi.

Nhà-in Hậu-giang

Kính cáo

Hãng

Trừ hàng hóa Vinhlong

Vinhlong—(Cochinchine)

Lãnh bán đồ thổ sản Ngoại-quốc và lãnh mua hàng hóa ngoại-quốc của người bốn xứ

Có bán sỉ và bán lẻ

Đồ tạp hóa—Rượu chắt—Các thứ rượu tây—Dầu thơm—Xà-bông—Nước sủi—Hàng hóa bên Langsa.

Xe máy—Đồ phụ tùng xe máy—Đồ

phụ tùng xe hơi

Hãng cũng lãnh mua giùm cho đồng bạn những hàng hóa ngoại quốc và lãnh bán các hàng hóa thổ sản cho ngoại quốc vậy.

Cách đánh giấy thép:

Entrepôt Vinhlong

Nguyễn-thành-Điêm

Chủ nhơn và Quản-lý

Kính đồn

LOI RAO

Quảng-an-Thành

廣安成

Kính cùng lục-châu chư quân tử dặng tường, bốn hiệu có trừ bán các thứ rượu thuốc thượng hạng như: Hổ-cốt mọi qua, rượu Bá-huê, rượu Diêm-biệt rượu máu-bò. Rượu này bảo chế kỹ càng sạch sẽ, nên uống bổ lắm; vì vậy nên có nhiều kẻ bắt chước làm rượu giả. Xin lục châu chư quân tử mỗi khi mua thì nhìn trên nhãn phải có ba chữ QUẢNG-AN-THÀNH thì rượu ấy là thiệt ốt đó.

Quảng-an-Thành

Kính-cáo

!Coi trước kẻo lắm ??

QUÍ-VỊ:

Tại tiệm tôi đây, bán vật chi, đều có đúng giá sẵn. Nếu ai muốn khỏi lầm sự thách-thức vô độ của chệch, thì trước đến tiệm tôi coi giá các món; nếu món nào của tôi bán rẻ hơn, hoặc bằng giá với chệch thì dùm mua tiệm tôi, rất trọng ơn.

Mà nhất là các món rượu Tây-thiệt tôi bán rẻ lắm!!

Tôi cũng có cho mượn phòng ngủ. Nhưng mà mấy ông Chủ-Bút Nhứt

trình, dầu nghĩ bao lâu, cũng không tính tiền.

Còn từ sớm mai, chỉ 6 giờ tối, đồng-bang ghé nghĩ-ngơi, tôi cũng không tính tiền.

Thoán như ai nghèo nàn, không tiền mà trả tiền phòng tôi cũng không đòi.

Đồng-bào ơi!

Người Annam, thương Annam; Lấp sông, phá núi, dầu làm như chơi!

Lê-Mai, Quản-lý

Nam-Bắc-Ai

à Trà Ôn

Tuống

Kim Thạch kỳ Duyên

Bathứ tuống "KIM-THẠCH-KỶ-DUYÊN" của ông Bùi-quang-Nghĩa kêu là Thủ-khoa Nghĩa thuở trước đặt roi dầu đến ngày nay, tưởng khi nhiều người cũng từng mắng danh ba thứ tuống này.

Thật là: má sử kinh lân, văn chương cảm tú, mỗi câu đối đáp rất hay, mấy tiếng khó đều có giải nghĩa rành rẽ; lại trươg đủ gương trung-thảo nghĩa-sĩ, nhơn-phụ gian-phu đáng cho người ở đời soi lấy mà sửa mình.

Bốn củ mới in lại chẳng sai sót chút nào, có trừ bán tại NHÀ-IN HẬU-GIANG CÁNTHO. Nhà biết đọc nên mua một cuốn để tiêu hững trong cơn rỗi rảnh rất hữu ích.

Giá 1 cuốn (118 trươg đủ 3 bản) 0\$80

10 " 7 50

100 " 65 00

Tiền gửi: mỗi 1 một cuốn là.... 0 15

Xin viết thư cho M. Trần-dắc-Nghĩa Chủ sự Nhà-in Hậu-Giang Cántho mà thương nghj.

Xin ghé mắt

Truyện Ngủ-phụng-Lân của Trần-văn-Hương có để bán tại nhà in Hậu-giang Cántho. Vậy xin đồng bang liêu vài cái tiền lạng phí mua đọc giúp vui-giây lác, giải muộn thoán cũng được vài canh. Trước là coi cho tiền khiên ngày giờ sau thấy đều tẻ mà chưa!

Hãy mua coi sẽ biết. Ngộ lắm!!

Giá mỗi cuốn là..... 0\$20

Ai mua nhiều tính giá rẻ hơn

1 cuốn giá..... 0\$20

50 cuốn giá..... 6 50

100 cuốn giá..... 12

Quảng-tài-Thanh

Tiệm Đong ghe và sửa ghe

Ở bên kia sông gần cột giấy thép vàm CÁNTHO

PHÙNG-CHIÊU— chủ tiệm

Kính cùng quý vị dặng tường, nay tôi mới lập một trại đong và sửa ghe có sẵn và bè tiện bề sửa và kéo ghe. Tiệm tôi cũng có bán các thứ cây cưa đủ thước tất mà tốt giá lại nhẹ hơn các nơi.

Chủ tiệm này biết lễ nghi của người Annam nên tiếp rước quý vị vừa lòng luôn luôn chủ tiệm này khi trước có làm chủ sự tiệm cưa hiệu là Quảng-tài-Lai, thì ai ai cũng biết rằng người ấy biết chiêu hiền đãi sĩ bực nào.

Xin quý ông quý thầy có cần dùng mua cây cùng đong hay là sửa ghe đến tiệm Quảng-tài-Thanh thì rõ.—Cái xin quý quý— thấy thương.

Nay kính cáo.

Nên coi cho biết

Truyện «Hồn Tơ-nguyệt» của M. Trần-văn-Hương có bán tại nhà in Hậu-giang Cántho.

Tích đặt đề rất hay và ngộ.

Vậy chư vị nên mua 1 cuốn để xem giải muộn trong cơn rỗi rảnh.

Giá mỗi cuốn là..... 0\$10

10 " 0,80

100 " 6,50

Tiền gửi phụ thêm mỗi cuốn 0,10

Bán

Có bán một con ngựa kim bắc thảo-lai.

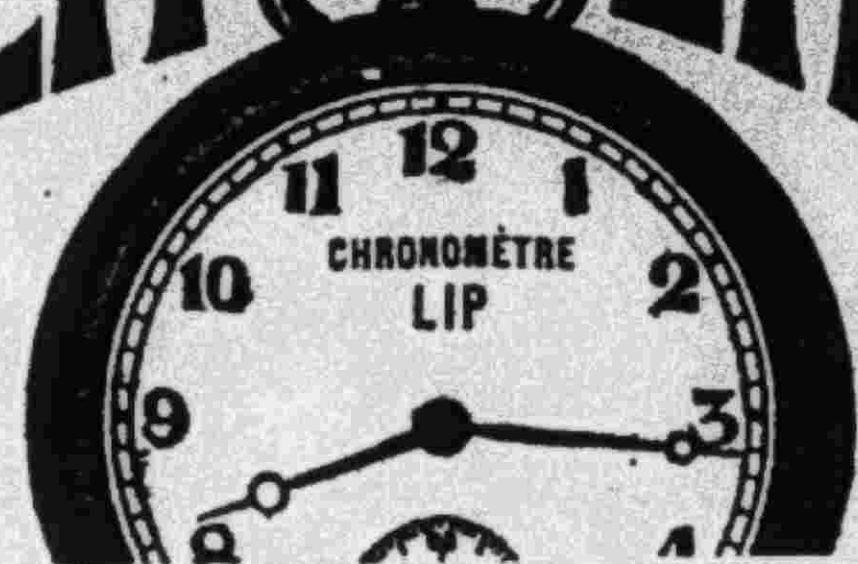
Ai muốn mua xin đến nơi

M. Pierrat Payeur à cantho

DỒNG HỒ HIỆU "LIP"

Đồng hồ mà người ta hay kiếm mua là đồng hồ hiệu
"LIP"

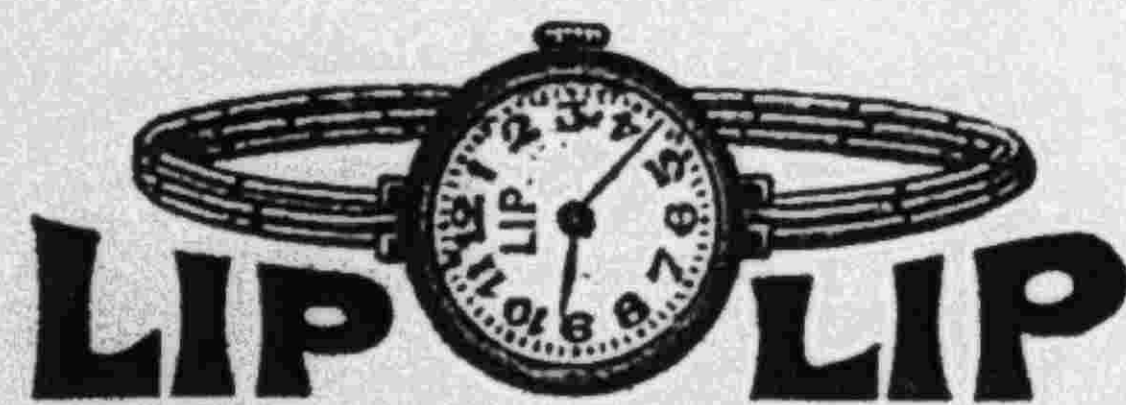
**CHRONOMÈTRE
LIP LIP**

LA MARQUE FRANÇAISE
Montres de Précision
EN VENTE CHEZ LES BONS HORLOGERS
Exiger la marque LIP sur le cadran

THIỆT KHÔNG?

Mua thử một cái dùng, hay
là hỏi thăm những người đã
có sẵn đồng hồ hiệu **LIP** thì
biết.

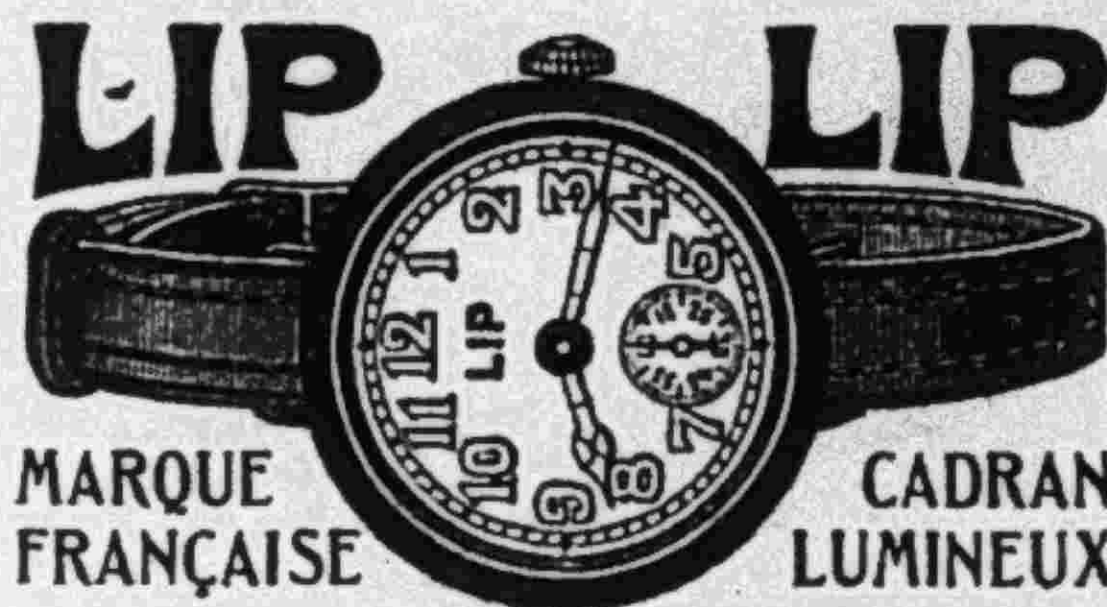
MONTRE-BRACELET EXTENSIBLE POUR DAMES.
Platine, Or, Argent, Plaqué or.
EN VENTE CHEZ LES BONS HORLOGERS.
Exiger la marque LIP sur le cadran.

SAO VẬY?

Vì máy nó tốt lắm, nó chạy
đúng, chắc và lâu bền, khỏi tốn
tiền sửa mãi như các đồng hồ
khác

SAO NỮA?

Vì nó là hiệu Langsa và giá
nó rẻ lắm.

MARQUE
FRANÇAISE CADRAN
LUMINEUX
En vente chez les bons horlogers
Exiger la marque LIP sur le cadran

CÓ TRỪ BÁN TẠI:

Hàng "LES GALERIES DE
LOUEST" là hàng HẬU-GIANG
DƯƠNG HÀNG SAIGON, My-
tho, Cantho và Trà Vinh

Các nhà Annam

Hãy nhớ khi mua thuốc mà uống cho dặng mạnh giới, thì hãy hỏi thăm mấy
người lớn cùng là ông già bà cả, những kẻ ấy sẽ nói cho mà biết TIỆM THUỐC PHAR-
MACIE NORMALE của ông H. DE MARI nhứt hạng bảo chế y sanh, tại ~~đang~~ CATINAT
số 119 SAIGON, là có danh tiếng lắm, vì bán rông những thuốc nhứt hạng, không
bể làm gián dối bao giờ. Lại giá bán thì cũng nới, không khi nào thấy người An
nam tới mua mà bán mất hơn người Tây đâu.

NHỮNG THUỐC THÂN HIỆU

Vin tonique du Dr H.DÉEM:

Thứ rượu này dùng mà bổ, những người ốm-o hay đau, rét, và nhứt là cho
người đòn bà có thai dùng thì con mình sanh ra có da thịt và mạnh giới.

SOLUTION Dr DÉEM

Trừ bịnh như phỉến rất mau và không có phá đau

BÁN RÔNG THUỐC THƯỢNG HẠNG

và nhiều hiệu có danh tiếng đầu bạc hà **ESSENCE DE MENTHE
DE MOLINIER**, tốt bực nhứt.

Chánh tiệm trữ thuốc hoàn PILULES PINK trị bịnh mất máu xanh xao, lại uống
nó thì ngừa dặng các chứng bịnh ho, lao tổn.

PHARMACIE NORMALE:

H. DE MARI, PHARMACIEN DE 1re CLASSE

Có bán các thứ thuốc đã kể tên trên đó, và có bán các thứ thuốc khác,
cũng hiệu nghiệm vậy.

TIỆM

Trương-văn-Hanh

Sadec

Có bán xem mấy mới và đủ đồ phụ
tùng-xe máy và sửa xe. Lành thấp mướn
đều khí đá (carbure) theo cuộc quan,
hòn, tan, tế, kỳ yên, Tân gia, hạ thọ,
khăn đen bằng nhiều tây và khăn bông
tốt thượng hạng, bán mới và bán lẻ vỏ
ruột xe máy hiệu Michelin, giầy băm-ét
đủ cỡ dặng theo kiểu kim thời. Quý ông
ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy,
thì gởi thư cho tôi. Tôi sẵn lòng ký
lượng mà gởi contre-Remboursement
nghĩa là đóng bạc nhà thơ mà lãnh đồ
và tôi cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng
chữ quốc-ngữ (Prix courant)

Trương-văn-Hanh.
Cần khải.

HÀNG HẬU GIANG

vốn dặng 600.000f

Hàng này của Langsa và Annam
hàng vốn lập tại Cần-thơ. Có trữ đủ
các thứ hàng hóa vật dụng. Nói tắc
một đēr là tại Saigon có món chi
thì trong hàng này cũng có.

Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ mà hàng tốt.
Cùng gởi hàng cho các xứ xa; ai
mua món chi xin viết thư ngay cho
Hàng, thì Hàng sẽ gởi hàng lập tức.
Xin quý vị đến xem Hàng chơi thì rõ.

Có trừ bán:

Rượu rom hiệu Stella

Làm rông hàng miá.

Có bán lẻ, bán sỉ và cho lãnh về
bán lại khỏi trả tiền trước.

PHARMACIE SHANGHAI

TRÔNG RẪN THAY CON MẮT

Chủ nhơn **TRIEU CƯƠNG**

Một tiệm lớn ở tại đường Marins, số 88—**Cholon**

Một tiệm mới ở tại đường Galliéni, số 3—**Saigon**

(Ngang nhà giày xe lửa Saigon-Cholon gần Chợ Mới)

Bổn Dược Phòng có trữ bán nhiều thứ thuốc rất nên thần hiệu đều có dùng cái nhơn «Con Bướm Bướm» làm tin, chứ quí vị có mua thuốc của tiệm tôi, hãy nài cho được cái nhơn «Con Bướm Bướm» mới là thiệt thuốc của tiệm tôi, kéo lăm thứ giả uống vào thêm hại.

Bổn Dược hòng có gửi thuốc tại nhà M. THÁI-KY-SON, ở đường Pellerin số 23-Saigon bán giùm giá của tiệm tôi, chứ quí vị ở trong Lục-Châu có cần dùng thuốc của tiệm tôi, xin viết thư cho hay sáng lóng gửi cách Contre remboursement. Còn tin gửi v thần chủ phải chịu.

SHANGHAI BO HUYNH YẾN SƠ VÊ

(20) Thuốc bổ thần tinh thần hiệu

THẬN HOÀN

Theo đời Văn-minh này trong xã hội của Đông-bào ta từng có tiếng khen cho thuốc trị bệnh nhiều món đã hay, lại lịch trị vô cùng, và các Lương-y trong các nước cũng làm chứng chắc cho ta phương thuốc Tự Thân này là một phương quí lạ trong việc tráng dương nếu bình các chứng thuốc Thận rất nên dễ dặt, theo thuốc này mà trị những là: Tâm, Thận bất giao sanh chứng chiêm bao đi-tinh, nếu để lâu ngày đường Ngọc quan hư xương móng hoại biến ra chứng Trệ-khí (đau giá) dùng thường thuốc này thì tráng hóa cho mạnh môn âm nơi thận thì tức thì mạnh giới:

1.—Huyết khí suy nhược, tinh thần hao kém, ăn uống không dặng, giao cấu không nổi, mộng-mị đi-tinh cũng là đờn bà lạnh nơi tử cung, đờn ông tinh huyết hư nhược nên mới chậm có con, dùng thuốc này công hiệu hơn hết, sức mới mạnh hơn tinh chắc của các loài cá, và âm thận thì hơn sức Lộc-nhung, thiệt là bổ thận hàng nhất trong hoàn cầu;

2.—Bàn hoàng thọ thấp, nhiệt sanh chứng lậu trệ, ngũ lâm, mới thì dái gắt, lâu thì bãi hoại đờn điều, hay là bởi đau sang độc mà uống nhiều thứ thuốc hại độc lăm cho phạt ti-vị hao thận phủ; dùng đến thuốc này cũng năng bồi bổ chơn nguơn tiêu trừ các chứng bệnh;

3.—Mỗi lưng mỗi gối, nứt tẻ xương cốt, đi đứng có đau không vững vàng, các chứng thuốc về cuộc chơi hơi quá độ khiến tinh thần bồng rủng, dùng thuốc này trở nên mạnh mẽ;

4.—Ti-vị hư khí huyết hao kém, hay

mệt hay mỗi đêm khuya, thường hay sông bển hơi tích trệ nhiều, ăn uống không tiêu, dùng đến thuốc này khai vị kiện tì châu thân an ổn;

5.—Đờn bà con gái đường kinh huyết hư huyết kinh vàng dợt ngưng trệ đông khối huyết sắc bầm, sanh chứng xích dái hạ, bạch dái hạ, đường kinh trở sục không chứng, khi ít khi nhiều nơi âm môn hư lạnh, dùng đến thuốc này rất hay vô cùng;

6.—Những người già cả, thận hư mang môn hỏa kém, hay dái dêm, xương cốt mỏi mệ, dùng đến thuốc này rất cổ tinh bồi thận, dẫu già tuổi cao cũng mau có con thiệt là thuốc bổ thận rất nên công hiệu.

Như vị nào có mấy chứng đã kể như trên đây, thì mau dùng thuốc hoàn này trong một ngày sẽ thấy hiệu nghiệm chẳng sai, uống luôn cho dặng 3, 4 ngày các bệnh đều hết, mà lại mạnh mẽ hơn xưa thân thể tráng kiện, như mấy ông già, bà cả khí huyết dâm suy, tinh thần hao kém ăn uống chẳng dặng, bệnh hoạn liên miên, như uống thuốc này cho thường, thì ăn uống mau tiêu, da thịt mịn màng, thêm sức sống lâu, giả trở nên trẻ, còn trẻ thêm sức mạnh, có con thiệt là một phương thuốc bổ huyết rất hay quí trong hoàn cầu.

Chư quí vị có mua hãy nài cho dặng hiệu PHARMACIE SHANGHAI và coi nhơn «Con BƯỚM-BƯỚM» mới là thiệt thuốc của Bổn-Dược-Phòng kéo lăm thứ giả mạo.

Cách dùng: Tối trước khi đi ngủ uống một hoàn, uống với nước muối hay là nước trà, dùng luôn luôn đến khi trong mình cho thiệt mạnh.

THIỆT GIÁ:

Mỗi hân hai hoàn.....1.00

Trường Vô văn

cantho

Dạy học trò thi lấy bằng cấp Sơ học

Học và ăn ngũ tại trường

12\$ một tháng

Học và ăn buổi trưa 7\$

Học ngoài.....4\$

Bữa 1 tháng chạp Annam bài trường

Bữa 1 tháng giêng Annam tự trường

Hội mua bán lúa

Nam lợi-mỹ» TRAON

Số vốn 200.000\$ (hai mươi muôn)

Hội mua bán chắc chắn, cân lường thật thà, vị nào ở xa muốn bán xin gửi lúa kiểu đến hội sẽ đánh giấy thép định giá, hoặc sai người đến thương nghị

Nguyễn-văn-Bổn

Quản-lý

Nguyễn-văn-Cần

Đặng-văn-Chiêu

Hạn thanh

Giao tiếp thương mại hội

CU LAO MÂY— TRAON

Hội mua bán lúa

Hội này khởi sự mua bán từ ngày 1 Mars 1919 đến ngày nay là 15 Septembre 1919 tính số mỗi 10000 thì lời dặng 52\$ còn tài sản hội hết thấy giá dặng 50\$00 đến tính nhập vớ số vốn.

Nay hội mở hùn thêm mỗi phần hùn là 50\$; như vị nào muốn hùn mấy hùn tùy thích. Định đến ngày 1er Decembre 1919 thì nạp số hùn; như vị nào muốn hỏi đều chi xin gửi thư cho Monsieur Tư chủ Hội Giao tiếp sẽ hồi âm lập tức.

Thương-xã-Hội

Việc nên làm!!

Rượu Rhum Stella làm tại Cantho, đặt rỗng bằng nước mía, uống đã ngon mà giá lại rẻ.

Vậy Bổn hiệu kính cùng chư quí vị rõ: Như vị nào muốn lãnh về bán dặng kiếm tiền huê hồng, xin viết thư cho Bổn hiệu mà thương nghị.

Lãnh về bán khỏi trả tiền trước, bán dặng bao nhiêu thì trả tiền bấy nhiêu. Còn như vị nào lãnh rượu về mà bán chẳng dặng, thì gửi trả lại cho Bổn-hiệu cũng dặng vậy, miễn là về còn tốt thì thôi.

Société des Sucres et Rhums de Cantho
Kính Cáo

Một việc khá lắm

Có quan Giám Đốc Quesnel sáng lòng muốn bán hai sở ruộng của ngài, ở tại Tháp Mười Mỹtho số thứ nhất được 46 mẫu, ở dựa mé kinh, số thứ nhì được 246 mẫu, ở dựa mé kinh lớn kêu là kinh Tổng-đốc Lộc, kinh này xang mới vét lại lổn lổm, bề ngang chừng 40 thước nên tiện bề chở lúa ruộng lổm, và như muốn chở lúa thăng lên Chợ-lớn đi ngã sông Váico cũng dễ lắm.

Hai sở ruộng ấy đều là đất thuộc tốt lắm, chẳng còn phải tốn công khai phá chi nữa hết; lại sáng trong đất có mười ba cái địa, cá rất đại lợi. Có một sở đất khác kề cận với hai sở ruộng nói trên đây, chừng 300 mẫu, nguyên là của hiệu Speidel đã bị nhà nước tịch thu lại và có lẽ trong một ít lâu sẽ giao giá bán. Hai sở ruộng của quan giám đốc Quesnel, huê lợi mỗi năm chừng 12 tới 15 ngàn gĩa.

Ai muốn mua hai sở đất ấy xin gửi thư cho quan Giám đốc Quesnel tại Saigon, hay là gửi cho sở Nhựt trình An-hà tại Cần-thơ mà thương nghị và đến xem bản đồ thì hiểu rõ

HỒ'I DÔNG BANG

Trong xứ ta có lò đặc
một thứ rượu ngon lắm
kêu là **Rhum Stella**
lạm rông bằng nước mía

Ta nên mua rượu này
mà uống, vậy mới là tỏ
ý bình vực cái mỗi lợi
trong xứ ta đó.

Rượu **Rhum Stella**
này giá đã rẻ mà uống lại
nên thuộc nữa.

Mua uống rồi mới biết
SOCIÉTÉ.

des
SUCRES ET RHUMS
Cantho Cochinchine

Muôn mua xin do nơi
HÃNG HẬU GIANG
DƯƠNG HÀNG
Cantho, Saigon,
Vinhlong, Mytho
Travinh

Vậy mỗi lợi càng ngày về tay đông chương
Lu et approuvé avant publication
Cantho, le 5 Juin 1920
P. L. Administration,

M. M. M.